II

*(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)*

# KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUTNING

**af 20. december 1989**

**om en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 85**
**(IV/32.408 — Teko)**

**(Kun den tyske udgave er autentisk)**

(90/22/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af Traktatens artikel 85 og 86 (1), senest ændret ved akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse, særlig artikel 4, 6 og 8,

under henvisning til den begæring om negativattest, subsidiært fritagelse efter EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3, som selskabet Technisches Kontor für die Maschinen-B-U-Versicherung GmbH den 11. august 1987 indgav for en aftale og et konkret samarbejde inden for teknisk driftstabsforsikring samt for en tillægsaftale om udvidelse af dette samarbejde til også at omfatte rumfartsforsikring,

under henvisning til offentliggørelsen af hovedindholdet i aftalerne og det dermed forbundne konkrete samarbejde mellem de deltagende virksomheder (2), jf. artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

### I. SAGSFREMSTILLING

(1) Technisches Kontor für die Maschinen-B-U-Versicherung (Teko) anmeldte den 11. august 1987 en samarbejdsaftale inden for maskindriftstabsforsikring, som den 6. marts 1981 blev indgået mellem 17 af de deltagende selskaber (tre andre selskaber kom til senere), i første omgang for et år, men med stiltiende forlængelse fra år til år, medmindre aftalen (senest seks måneder inden dens udløb) udtrykkeligt blev opsagt. Pr. 1. juni 1988 blev aftalen ved et tillæg af 11. august 1988 udvidet til også at omfatte rumfartsforsikring.

(2) Teko er et selskab med begrænset hæftelse (GmbH) med sæde i Düsseldorf. Selskabsdeltagerne er seks forsikringsselskaber. Desuden samarbejder Teko med tre andre pool-medlemmer og ti andre, såkaldte associerede selskaber. Teko har desuden en mindre medarbejderstab. Ingen af disse har tilknytning til de selskaber, der deltager i Teko.

#### 1. Samarbejdet inden for maskin- driftstabsforsikring

(3) Teko blev oprettet i 1954 med det formål at tegne fælles og gensidig genforsikring af driftstabspolicer og rådgive de deltagende selskaber om tegning og afvikling af disse forsikringer. Driftstabsforsikringer tegnes for at forsikre sig mod de skader på ejendom, der opstår under driftsafbrydelser som følge af skader på tekniske anlæg og maskiner forårsaget af uforudsete begivenheder (tekniske fejl). Der findes

(1) EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
(2) EFT nr. C 203 af 8. 8. 1989, s. 2.

for øjeblikket 49 selskaber, der udøver virksomhed på det tyske marked for driftstabsforsikring. I 1988 lå den samlede aftalebestand i denne branche på 4 462 hvoraf 1 049 var kommet i stand via Teko (heraf 186 nye aftaler indgået i 1988). Den samlede præmieindtjening beløb sig i 1988 til 74 192 mio DM. Heraf tegnede Teko sig for 14 879 mio DM, svarende til en markedsandel på ca. 20 %.

(4) Teko-selskaberne (pool-medlemmer og associerede selskaber), kan efter ønske få de driftstabsforsikringspolicer, de tegner, genforsikret hos Teko. De har imidlertid ingen pligt hertil, men kan frit tegne individuel genforsikring uden om Teko. De har også mulighed for at deltage i andre, lignende former for forsikringssamarbejde. Som regel benytter de imidlertid den fælles genforsikring uden om Teko. Med henblik på fælles genforsikring af alle policer, der blev afgivet til genforsikring hos Teko, er der i Teko-selskabernes navn indgået to genforsikringsaftaler på markedet. Disse to kontrakter administreres af Teko.

(5) I henhold til genforsikringsaftalerne har Teko-selskaberne et selvbehold (beregnet efter Possible Maximum Loss). Dette selvbehold er (gensidigt) genforsikret blandt pool-medlemmerne i henhold til en aftalt formel. Associerede selskaber deltager ikke heri. De tegner udelukkende genforsirking hos Teko med et selvbehold (mindst 25 000 DM pr. risiko, dog højst 10 % af Possible Maximum loss), mens poolmedlemmerne afgiver alle policer 100 % til Teko.

(6) Af genforsikringsselskaber får de enkelte selskaber udbetalt en genforsikringsprovision på en bestemt procentdel af den del af præmien for den direkte tegnede forsikring, der tilfalder genforsikringsselskabet. Også af den del af præmien, der svarer til Teko-selskabernes selvbehold, får selskaberne en genforsikringsprovision på en bestemt procentdel.

(7) Der er ikke fastsat fælles præmier og betingelser. De enkelte selskaber kan frit beregne præmier for de direkte forretninger og fastlægge forsikringsvilkår for de policer, der tegner. I alle konkrete tilfælde kan de dog anmode Teko om at foretage en risikovurdering og en præmieberegning (bruttopræmien), I så fald gennemgår Tekos medarbejdere den fremlagte dokumentation for selskaberne og besigtiger i det fornødne omfang forsikringstagerens virksomhed sammen med det pågældende selskab. Selskaberne kan dog også undlade dette og selv beregne præmien, hvilket de dog kun undtagelsesvis gør. I sådanne tilfælde kan Teko frit nægte, at en police medtages i den fælles genforsikring, hvis de med selskabet aftalte vilkår eller præmien ikke skønnes acceptable.

(8) Risikovurdering og præmieberegning foretaget af Teko efter anmodning fra de enkelte selskaber i individuelle tilfælde er fortrinsvis baseret på en sammenligning med tidligere kontrakter overgivet til Teko, og som vedrører lignende risici. På grund af det ringe antal kontrakter, som er spredt over forskellige industrigrene og et stort antal af forskelligartede maskiner, er der ikke tilstrækkeligt statistik materiale til at beregne præmierater og forskellige præmieelementer. De eneste referencer er derfor (brutto) præmier og aftalte betingelser i lignende kontrakter og udviklingen i kravene i disse kontrakter.

(9) Har et selskab anmodet om en præmieberegning fra Teko, skal det anvende den af Teko beregnede præmie (der er tale om en mindstepræmie, der kan sættes højere) og de af Teko fastlagte vilkår, hvis det ønsker at deltage i den fælles genforsikring. Selskabet kan dog frit helt eller delvis videregive genforsikringsprovisionen til forsikringstageren. Desuden har selskaberne også mulighed for at yde forsikringstagerne en bonus ved gunstigt skadeforløb. I øvrigt kan de altid fravige det af Teko udarbejdede tilbud og lade sig genforsikre andetsteds.

(10) De enkelte selskaber behandler selv skadesanmeldelser, men skal dog underrette Teko om alle skader, og Teko kan efter selskabets ønske medvirke ved behandlingen af konkrete skadesanmeldelser. Tekos opgave består da primært i at træffe foranstaltninger til at begrænse skadernes konsekvenser, såsom at foranstalte de beskadigede maskiner repareret eller tilvejebringe en erstatning derfor.

## 2. Samarbejdet om rumfartsforsikring

(11) Pr. 1. juni 1988 blev samarbejdet ved en tillægsaftale af 1. august 1988 udvidet til også at omfatte rumfartsforsikring (satellitforsikring), idet dog kun fire Teko-selskaber (Albingia Versicherungs-Aktien-

gesellschaft, Victoria Feuer-Versicherungs-Aktiengesellschaft, The Northern Assurance Company Limited og haftpflichtverband der Deutschen Industrie VVAG deltager i dette udvidede samarbejde. Denne tillægsaftale løber indtil 31. december 1989 og forlænges stiltiende fra år til år, medmindre den opsiges mindst seks måneder før dens udløb.

(12) De her omhandlede selskaber har ikke hidtil beskæftiget sig med rumfartsforsikring og råder derfor ikke over nogen markedsandele. De tegner forsikringer til dækning af rumfartsrisici (fortrinsvis i Forbundsrepublikken Tyskland og Frankrig, men også andre europæiske lande) inden for rammerne af co-assurance med en andel på hver 25 %. Den samlede kapacitet udgør 11,5 mio DM. Disse forsikringer tegnes altså kun sammen med eller ved siden af andre forsikringsselskaber. Siden samarbejdet tog sin begyndelse er der afsluttet fire forsikringsaftaler på dette område.

(13) Forsikringsaftalerne indgås enten af selskaberne selv eller gennem Teko, der handler i selskabernes navn og for deres regning. Teko foretager efter anmodning fra selskaberne præmieberegninger og risikovurderinger, for præmiernes vedkommende i forståelse med genforsikringsselskaberne.

(14) Teko arrangerer genforsikring for selskaberne og afslutter fakultative genforsikringsaftaler på markedet i deres navn. Disse forsikringsaftaler administreres af Teko. Eventuelle skader skal omgående anmeldes til genforsikringsselskaberne og behandles i forståelse med disse.

(15) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra andre interesserede parter efter den meddelelse, der blev offentliggjort efter artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17.

## II. RETLIG VURDERING

### A. EØF-Traktatens artikel 85, stk. 1

1. *Aftale og samordnet praksis mellem virksomheder*

(16) Den anmeldte aftale om samarbejde inden for maskindriftstabsforsikring, som blev udvidet med et tillæg om rumfartsforsikring, er at betragte som en aftale mellem virksomheder efter EØF-Traktatens artikel 85, stk. 1. Eftersom der rent faktisk foregår et samarbejde mellem selskaberne på grundlag af denne aftale, og i særdeleshed da parterne normalt i den direkte tegnede forsikring lægger de af Teko beregnede præmier og vilkår til grund og afgiver policerne til fælles genforsikring, foreligger der tillige en samordnet praksis.

2. *Begrænsning af konkurrencen*

(17) Aftalen og det dermed forbundne faktiske samarbejde mellem selskaberne har til formål og til følge at begrænse konkurrencen inden for maskin- driftstabsforsikring og rumfartsforsikring, såvel med hensyn til direkte tegnede forsikringer som genforsikring.

a) **Maskin- driftstabsforsikring**

aa) Begrænsning af konkurrencen inden for direkte forsikringer

(18) Inden for de direkte tegnede forsikringer beror konkurrencebegrænsningen på Tekos funktion som en fælles informations- og rådgivningscentral, og i særdeleshed på den omstændighed, at Teko foretager risikovurdering og præmieberegning, hvilket i praksis fører til en samordning af de implicerede selskabers forretningspolitik. Da selskaberne kun undtagelsesvis selv beregner præmier og vilkår og ved forhandlinger med forsikringstagerne normalt lægger et tilbud fra Teko til grund, anvender de i identiske eller sammenlignelige tilfælde identiske eller sammenlignelige præmier og vilkår, hvilket indebærer , at de ikke konkurrer indbyrdes på dette område.

(19) Den omstændighed at Teko også er oprettet med det formål at drive fælles genforsikring, og at det i betragtning af sammenhængen mellem direkte forsikring og genforsikring er normalt, at genforsikringen udøver en vis indflydelse på det direkte tegnende forsikringsselskabs forretningspolitik, er ikke til hinder for, at der foreligger en begrænsning af konkurrencen. Tekos koordinerede funktioner er derimod helt klart mere vidtrækkende, end en genforsikrers normale indflydelse ville give anledning til, da genforsikringsselskaber almindeligvis nøjes med blot at efterprøve de af de direkte tegnende selskaber beregnede præmier og vilkår og normalt hverken på forhand beregner tilbud for de direkte tegnende selskaber eller virker som en permanent fælles informations- og rådgivningscentral for en bestemt kreds af virksomheder.

(20) At der foreligger en begrænsning af konkurrencen modbevises heller ikke af, at de deltagende selskaber uden Teko's medvirken specielt med hensyn til risikovurdering og præmieberegning ikke ville have været i stand til at tilbyde maskindriftstabsforsikring. Den bistand, der ydes af Teko, indebærer ganske vist arbejds- og omkostningsbesparelser for de deltagende selskaber, som gør det lettere for især små og mellemstore selskaber at tegne forsikringer mod de pågældende risici. Men i betragtning af, at en lang række andre selskaber, herunder også små og mellemstore virksomheder, opererer på dette marked, må man gå ud fra, at selskaberne ville kunne gennemføre i det mindste en væsentlig del af disse forretninger alene, eller at der havde været mulighed for at indgå i andre, mere uformelle former for samarbejde og udveksling af erfaringer.

bb) Begrænsning af konkurrencen inden for genforsikring

(21) Med hensyn til genforsikring følger konkurrencebegrænsningen af den omstændighed, at der afsluttes fælles genforsikringsaftaler på markedet for alle de forsikringspolicer, der afgives til Teko. Da de deltagende selskaber principielt afgiver alle deres direkte tegnede forsikringer til den fælles genforsikring og kun rent undtagelsesvis lader sig genforsikre hos andre end Teko, konkurrerer der normalt ikke indbyrdes som genforsikringstagere.

b) **Rumfartsforsikring**

aa) Begrænsning af konkurrencen inden for direkte forsikring

(22) Også aftalen om samarbejde inden for rumfartsforsikring, i henhold til hvilken de deltagende selskaber driver rumfartsforsikring i form af co-assurance og således beregner sig ensartede forsikringspræmier og -vilkår, bevirker at de ikke konkurrer indbyrdes på dette felt. Selv om der i betragtning af de særlige risici, der er tale om, og forsikringssummens størrelse normalt kun tegnes rumfartsforsikringer i form af co-assurance, ville de enkelte selskaber have haft mulighed for i hvert enkelt tilfælde at indgå co-assuranceaftaler med forskellige andre selskaber og med forskelligt beregnede præmier og vilkår og dermed konkurrer indbyrdes herom. Denne mulighed giver de afkald på gennem dette samarbejde, der har form af en permanent og institutionaliseret co-assurancepool.

bb) Begrænsning af konkurrencen inden for genforsikring

(23) Inden for genforsikring følger konkurrencebegrænsningen også her af den omstændighed, at der afsluttes fælles genforsikringsaftaler, hvilket bevirker, at de deltagende selskaber fratages muligheden for at lade deres andel i de forsikrede risici genforsikre individuelt og uafhængigt af hverandre og dermed konkurrere indbyrdes som genforsikringstagere.

3. *Konkurrencebegrænsningens mærkbarhed*

(24) At der er tale om en mærkbar konkurrencebegrænsning, fremgår inden for maskin- dirftstabsforsikring af, at de implicerede virksomheder tilsammen besidder en markedsandel på 20 %. Med hensyn til rumfatsforsikring kan det til trods for de fire selskabers ubetydelige markedsandel heller ikke udelukkes, at konkurrencebegrænsningen kan være mærkbar, idet de fire selskaber har en omsætning på tilsammen ca. 4 mia DM, hvilket langt overstiger den grænse på 200 mio ECU, Kommissionen fastsatte i sin meddelelse om aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af ringe betydning, som ikke falder ind under artikel 85, stk. 1 (»bagatelmeddelelsen«) (1).

4. *Påvirkning af handelen mellem medlemsstater*

(25) Den her omhandlede aftale og den dermed forbundne praksis vil kunne påvirke handelen mellem medlemsstater, da både genforsikring og rumfartsforsikring drives på tværs af grænserne på europæisk eller internationalt plan, og den stor del af aftalerne normalt placeres på markedet i London. I øvrigt er en af de i aftalen deltagende virksomheder en filial af et selskab med hjemsted i en anden medlemsstat.

## B. EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3

(26) Den anmeldte aftale og den dermed forbundne samordnede praksis opfylder betingelserne for fritagelse efter EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3.

1. *Forbedring af fordelingen af varerne*

De deltagende selskabers samarbejde inden for rammerne af Teko fører til en betydelig rationalisering og væsentlige omkostningsbesparelser inden for maskin- driftstabsforsikring. I betragtning af det ubetydelige antal aftaler på dette felt råder de enkelte selskaber hverken over medarbejdere med specialviden, der kræves for at kunne afslutte og afvikle direkte forsikringer, ligesom de heller ikke på egen hånde er i stand til at forhandle sig frem til gunstige vilkår ved genforsikring. Uden dette samarbejde ville det være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder og omkostninger at tegne forsikringer mod disse ricisi. Gennem samarbejdet inden for Teko får selskaberne derimod adgang til Teko-medarbejdernes specialviden og erfaring og kan samtidig opnå bedre genforsikringsvilkår gennem den fælles afslutning af genforsikringsaftaler. Dette gør det væsentligt lettere for især små og mellemstore selskaber, der hver for sig kun afslutter ganske få aftaler hvert år, at tegne forsikringer mod disse risici. Desuden åbner den delvise overtagelse af en andel af genforsikringen mulighed for, at de enkelte pool-medlemmer i et vist omfang kan deltage i alle de andre medlemmers aftaler og dermed udvide og afbalancere deres forsikringsbeholdning.

(27) Det senere istandkomne samarbejde inden for rumfartsforsikring fører ligeledes til en rationalisering da det giver Teko-medlemmerne mulighed for

(1) EFT nr. C 231 af 12. 9. 1986, s. 2.

at opbygge en »know-how« på dette felt gennem samarbejdet inden for Teko, som stiller sin viden til rådighed for selskaberne. Samtidig kan de via Teko forhandle sig frem til gunstigere genforsikringsvilkår.

2. *Forbrugernes andel i fordelene ved aftalen*

(28) Den rationalisering, der opnås gennem samarbejdet, og specielt Teko-medarbejdernes specialviden, kommer også forbrugerne, dvs. forsikringstagerne, til gode. Gennem dette samarbejde sikres det, at der tilvejebringes rimelige forsikringstekniske løsninger på problemer ved de enkelte risici og i særdeleshed, at der ikke alene foretages en kvalificeret præmieberegning og risikovurdering, men også tages hensyn til skadesforebyggelse. Teko-medarbejdernes medvirken ved afvikling af skader bevirker desuden, at der gøres en kompetent indsats for at mindske skadernes konsekvenser. Endvidere kan man i betragtning af den konkurrence, der hersker på det relevante marked, gå ud fra, at de omkostningsbesparelser, der derved opnås, i det mindste delvis komme forbrugerne til gode i form af lavere præmier, enten ved at de får del i selskabernes genforsikringsprovisionen eller udbetalt bonus, ved et positivt skadeforløb.

3. *Konkurrencebegrænsningens nødvendighed*

(29) Den anmeldte aftale og den dermed forbundne praksis indebærer ikke nogen begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå ovennævnte mål. Hvad maskin-driftstabsforsikring angår, må det understreges, at de deltagende selskaber hverken er forpligtet til et anmode Teko om at foretage risikovurdering for præmieberegning eller til at afgive de direkte forsikringer, de tegner, til fælles genforsikring via Teko, men det står dem tværtimod frit for selv at beregne præmier og vilkår og/eller lade sig genforsikre uden om Teko, hvilket de også undtagelsesvis gør. Bestemmelsen om, at Teko kan nægte at medtage en police i den fælles genforsikring, hvis den præmie og de vilkår, selskabet har aftalt med forsikringstageren, skønnes utilstrækkelige, specielt hvis de afgiver fra et af Teko tidligere udarbejdet tilbud, er nødvendigt, for at den fælles (gensidige) genforsikring kan fungere. Da de selskaber, som deltager heri, i et vist omfang deler risici og præmier, må der skabes sikkerhed for, at præmier og vilkår er rimelige, og at enkelte selskaber ikke afslutter tabsgivende forretninger på de andres bekostning.

(30) Endelig i betragtning af det relevante markeds særegenheder og måden hvorpå Teko opererer, er også beregningen af præmier nødvendig. Med hensyn til vejledende generelle præmier udsendt af forbund eller sammenslutninger af virksomheder er kun netto præmierater nødvendige og begrundede; beregninger udført af Teko i enkelte tilfælde for de berørte virksomheder bør bedømmes på en anden måde. Teko udsender ikke vejledninger over tariffer, men angiver i hvert enkelt tilfælde den præmie, for hvilken en risiko kan blive bragt ind under den fælles genforsikring. I betragtning af det ringe antal kontrakter og spredningen af risiciene er der ikke tilstrækkeligt statistisk materiale til at beregne nettopræmiesatser og andre præmieelementer, og eftersom at beregningen derfor er baseret på tidligere kontrakter og (brutto) præmier aftalt heri, vil en beregning af netto-præmier ikke være mulig. Det er også blevet taget i betragtning, at selv om selskaberne anvender den af Teko beregnede præmie, kan de alligevel frit vælge at lade hele eller en del af genforsikringsprovisionen komme forsikringstageren til gode eller refundere denne en del af præmien i tilfælde af positivt skadesforløb, hvilket ud fra forsikringstagerens synspunkt har samme virkning som en nedsættelse af den af Teko præmie.

4. *Ingen mulighed for at udelukke konkurrencen*

(31) De deltagende selskaber har i betragtning af deres ubetydelige markedsandele ingen mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentligt del af de pågældende forsikringer, da der findes tilstrækkeligt mange andre konkurrenter på markedet. I øvrigt er der også i et vist omfang mulighed for konkurrence mellem de deltagende selskaber indbyrdes, især fordi de kan videregive en del af genforsikringsprovisionen til forsikringstageren eller udbetale en bonus til denne.

## C. Artikel 6 og 8 i forordning nr. 17

(32) I henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 17 har denne beslutning virkning fra den dato, hvor aftalen blev anmeldt, dvs. den 11. august 1987.

Under hensyntagen til strukturen på de relevante markeder og virkningerne af de deltagende selskabers samarbejde inden for Teko indrømmes fritagelsen, jf. artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 17, for et tidsrum af ti år.

(33) For at Kommissionen i løbet af denne periode kan kontrollere, om betingelserne for fritagelse fortsat er opfyldt, bør der pålægges Teko pligt til at meddele Kommissionen alle ændringer og udvidelser af den anmeldte aftale samt underrette den om eventuelle nye selskabers optagelse i Teko —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

*Artikel 1*

I henhold til EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3, erklæres bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, i tidsrummet fra 11. august 1987 til 10. august 1989 uanvendelige på de aftaler og den samordnede praksis inden for maskin- driftstabsforsikring, der blev anmeldt den 11. august 1987, samt på tillægsaftalen om udvidelse af samarbejdet til også at omfatte rumfartsforsikring.

*Artikel 2*

Technisches Kontor für die Maschinen-B-U-Versicherung skal meddele Kommissionen alle ændringer og udvidelser af den anmeldte aftale samt underrette Kommissionen om eventuel optagelse af nye selskaber.

*Artikel 3*

Denne beslutning er rettet til følgende virksomheder:

Technisches Kontor für die Maschinen-B-U-Versicherung,
Hüttenstraße 1,
D-4000 Düsseldorf 1;

Agrippina Versicherung Aktiengesellschaft,
Riehler Straße 90,
D-5000 Köln 1;

Albingia Versicherungs-Aktiengesellschaft,
Ballindamm 39, Europahaus,
D-2000 Hamburg 1;

Bayerische Versicherungskammer,
Bayer. Versicherungsverband,
Tattenbachstraße 2,
D-8000 München 22;

Colonia Versicherung Aktiengesellschaft,
Colonia-Allee 10-20,
D-5000 Köln 80;

Erste Allgemeine Versicherungs-AG,
Direktion für Deutschland,
Sonnenstraße 31,
D-8000 München 2;

Haftpflichtverband der Deutschen Industrie VAG,
Riethorst 2,
D-3000 Hannover 51;

Hessen-Nassauische Versicherungsanstalt,
Bahnhofstraße 69,
D-6200 Wiesbaden;

Iduna Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft,
Neue Rabenstraße 15-19,
D-2000 Hamburg 36;

Mannheimer Versicherung Aktiengesellschaft,
Augusta-Anlage 65,
D-6800 Mannheim 1;

Nordstern Allgemeine Versicherungs-Aktiengesellschaft,
Gereonstraße 43-65,
D-5000 Köln 1;

The Northern Assurance Company Ltd,
Direktion für Deutschland,
Herrlichkeit 6,
D-2800 Bremen 1;

Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG,
Rathenauplatz 16-18,
D-8500 Nürnberg 21;

Provinzial Feuerversicherungs-Anstalt der Rheinprovinz,
Friedrichstraße 62-80,
D-4000 Düsseldorf 1;

R+V Allgemeine Versicherung AG im Raiffeisen-Volksbankenverband,
Taunusstraße 1,
D-6200 Wiesbaden 1;

Sparkassen-Versicherung Allgemeine Versicherung AG,
Löwentorstraße 65,
D-7000 Stuttgart 50;

Thuringia Versicherungs-Aktiengesellschaft,
Adenauerring 7,
D-8000 München 83;

UAP International Allgemeine Versicherungs-AG,
Neumarkt 15,
D-6600 Saarbrücken 1;

Victoria Feuer-Versicherungs-Aktiengesellschaft,
Victoria Platz 1,
D-4000 Düsseldorf 30;

Westfälische Provinzial-Feuersozietät,
Broederichweg 58,
D-4400 Münster;

Württembergische Gemeinde-Versicherung AG,
Tübinger Straße 43,
D-7000 Stuttgart 1.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 1989.

*På Kommissionens vegne*

Leon BRITTAN

*Næstformand*